

## [Funck Jensen.]

rationalisering. Jeg tror, der er den bedste vilje hos statsbanernes ledelse og personale af alle grader til at drive DSB på forretningsmæssig basis, på lige konkurrencevilkår med andre transportmidler. Jeg tror ligefrem, det er ledelsens hobby at drive statsbanerne på rationel måde. Men det er ingen let opgave, når både takster og normeringslov og opretholdelse af banestrækninger, som giver stort underskud, fordi tiden er løbet fra dem, på forhånd gør opgaven i allerhøjeste grad bunden, og hertil så yderligere kommer følgerne af krigen og følgerne af kronedevalueringen.

Regering og rigsdag bør være lydhyre overfor ønsker fra statsbanernes ledelse om friere hænder, både når det gælder takstforhøjelse for tabbringende transporter, som i virkeligheden er maskerede erhvervstiltak, og når det gælder driftomlægninger, arbejdsbesparende foranstaltninger og andre former for rationalisering med besparelser for øje, selvom sådanne ønsker måtte bryde med den hidtil førte politik og med sædvane, ja, måske i særlig grad da.

Jeg tror, det ville være en god og effektiv foranstaltning at lade rationaliseringsekspertter, der ikke i forvejen er knyttet til DSB, eventuelt udenlandske, gennemgå statsbanerne fra a til å. Det er min overbevisning, at man på den måde i løbet af forholdsvis få år kunne gøre DSB til en blomstrende virksomhed med god økonomi til glæde for statsbanernes kunder, til glæde for skatteyderne og til glæde for DSBs eget personale. Det er nu engang mest tilfredsstillende at arbejde i en virksomhed, der ikke giver underskud. Men det er også muligt, at statsbanernes ledelse ved hjælp af forvaltningsnævnet og DSBs egne folk kan gennemføre en rationalisering, der kan føre til et ligeså opmuntrende resultat.

Finansudvalget er gjort bekendt med, at en sådan rationalisering allerede er påbegyndt, og DSBs ledelse bør derfor have en fair chance for at vise resultater. Udebliver resultaterne — og vi vil fra retsforbundets følge udviklingen med megen opmærksomhed og modsætte os, at statsbanernes økonomi søges styrket gennem unfair konkurrence overfor det private initiativ —, så melder det spørgsmål sig, om statsbanerne ikke bør overgå til en selvejende institution på forretningsmæssig basis, frigjort af de snævre lovgivningsrammer, hvori banerne nu er snøret ind. Denne eller en anden udvej må utvivlsomt betrædes, hvis statsbanerne og iøvrigt også de andre statsvirk-

somheder ikke under statens ledelse kan bringes til at hvile i sig selv. Jeg vil henstille til de højtærede ministre, under hvem statsvirksomhederne sorterer, at der også i de øvrige virksomheder iværksættes en gennemgang af eksperter med rationalisering og derigennem besparelser for øje.

Af § 26. Statens statuskonto, fremgår det, at statsbanernes ekspropriationsudgifter i finansåret 1950—51 er anslået til 3,7 mill. kr., hvilket er 2,7 mill. kr. mere end i indeværende år. Af betænkningen fremgår det på side 31, at stigningen skyldes arealerhvervelse til anlæg af S-bane langs Køge Bugt. Betyder det, at staten nu ved ekspropriationer betaler grundpriser, der er en direkte følge af forventningen om banens komme? I så fald ser vi altså påny, hvad så ofte før er sket, at skatteyderne betaler for de værdier, som de selv, d. v. s. samfundet, har skabt. Det er på tide, at der sættes en stopper for denne trafik.

Den 13. december forespurgt finansudvalget landbrugsministeriet vedrørende indtægterne ved statens redskabsudvalgs prøvevirksomhed, og svaret fra såvel landbrugsministeriet som fra redskabsudvalget findes i betænkningen på side 11 og 12. Redskabsudvalgets skrivelse indeholder en påstand om, at prøvevirksomheden ikke er og ikke kan være en forretning, der blot nogenlunde hviler i sig selv, og til underbygning af denne påstand slutter prøveudvalgets skrivelse således — jeg tillader mig et kort citat —:

„Provevirksomhedens formål er først og fremmest at være vejledende for forbrugerne, og derfor er det nødvendigt, at man har adgang til at foretage de prøver, man til enhver tid finder ønskelige, og med ret til at offentliggøre resultaterne, hvadenten de er gunstige eller ugunstige for de deltagende firmaer, og uden at man er afhængig af betalingen fra disse“.

Jeg er ganske enig i, at man ikke bør være afhængig af de firmaer, der skal have prøver udført. Men efter retsforbundets mening bør producenterne af de redskaber, som ønskes afprøvet, betale omkostningerne ved prøverne, så prøvevirksomheden kan hvile i sig selv. Producenterne bør virkelig løbe den risiko, som offentliggørelsen af et dårligt afprøvningsresultat indebærer, akkurat som de nyder fordelene af offentliggørelsen af et godt afprøvningsresultat. Jeg ser ingen anledning til, at statens prøveudvalg på nogen måde behøver at blive ufri i sin bedømmelse, fordi betalingen præ-